

Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri ile Mutluluk Düzeyleri Arasındaki İlişki¹ İbrahim GÜL², Fatma TÜRKMEN³

Öz

Günümüzde yaşanan hızlı değişimler, yeni bilgilerin ortaya çıkması ve teknolojik ilerlemelere bağlı olarak yaşam boyu öğrenmenin önemi gittikçe artmaktadır. Öğretmenler bakımından düşünüldüğünde, yaşam boyu öğrenme daha da önemi kazanmaktadır. Öğretmenlerin aynı zamanda mutlu ve huzurlu olmaları gerekir. Mutlu ve huzurlu öğretmenler kendilerini geliştirme ihtiyacı hissederler. Bu çalışmada öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile mutluluk düzeyleri arasındaki ilişki ele alınmıştır. Bu nicel çalışma, ilişkisel tarama yöntemiyle desenlenmiştir. Araştırmada yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile mutluluk ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Sinop ilinde çalışan 835 öğretmen oluşturmaktadır. Basit tesadüfi örnekleme yöntemiyle evrenden 300 öğretmen seçilmiştir. Veriler normal dağılım gösterdiğinden parametrik testler kullanılmıştır. Araştırmanın alt problemlerine göre betimsel, yordamlı istatistik ve korelasyon analizinden yararlanılmıştır. Araştırmanın bulgularından, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile mutluluk düzeyinin iyi olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerine ilişkin görüşleri, branş ve hizmet sürelerine göre farklılık gösterirken diğer değişkenlere göre bir farklılık bulunmamıştır. Öğretmenlerin mutluluk düzeyleri ise cinsiyet, branş, okul türü ve hizmet yılı değişkenlerine göre farklılık göstermemektedir. Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile mutluluk düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile farklı değişkenler arasında bir ilişki olup olmadığına ilişkin veya bu konuda nitel araştırmalar yapılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Öğretmen, Yaşam Boyu Öğrenme, Mutluluk Düzeyi, Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi

The Relationship Between Teachers' Lifelong Learning Dispositions and Happiness Levels

Abstract

Today, the importance of lifelong learning is increasing due to rapid changes, the emergence of new knowledge and technological advances. In the case of teachers, lifelong learning becomes even more important. Teachers also need to be happy and peaceful. Happy and peaceful teachers feel the need to improve themselves. In this study, the relationship between teachers' lifelong learning tendencies and their level of happiness is examined. This quantitative study is designed with relational survey method. Lifelong learning dispositions and happiness scale are used in the study. The population of the study consists of 835 teachers working in Sinop province. Simple random sampling method is used to select 300 teachers from the population. Since the data showed normal distribution, parametric tests are used. Descriptive, predictive statistics and correlation analysis were used according to the sub-problems of the study. The findings of the study showed that teachers' lifelong learning dispositions and happiness levels are good. Teachers' views on lifelong learning dispositions differed according to branch and length of service, while no difference is found according to other variables. Teachers' happiness levels did not differ according to gender, branch, school type and years of service variables. No significant relationship is found between teachers' lifelong learning dispositions and happiness levels. It is recommended to conduct qualitative research on whether there is a relationship between teachers' lifelong learning dispositions and different variables or not.

Keywords: Teacher, Lifelong Learning, Happiness Level, Lifelong Learning Tendency

Gönderim Tarihi (Received): 24.06.2024

Kabul Tarihi (Accepted): 29.10.2024

¹ Bu çalışma 17.11.2020 tarihinde Ankara'da yapılan EYFOR 11'de sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Araştırma Makalesi: Etik Kurul İzin Belgesi (Kurul Adı: Ondokuz Mayıs Üniversitesi. Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu Tarih: 26.11.2021 Sayı No: 954)

² Doç. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun, igul@omu.edu.tr, ORCID No [0000-0002-0501-8221]

³ Şube Müdürü, Milli Eğitim Müdürlüğü, Kastamonu, ft.turkmen@gmail.com, ORCID No [0000-0003-0604-8278]

Giriş

Günümüzde öğrenme, yaşam boyu devam eden bir süreç olarak görülmektedir. Bu süreçte görev alan öğretmenlerin de kendilerini sürekli geliştirmeleri gerekir. Öğretmenler kendilerini yenilemekten ve geliştirmekten mutluluk duyuyorlarsa onların yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin de yüksek olduğu söylenebilir. Çalışma koşulları, yükselme olanakları, okulun örgüt iklimi gibi değişkenler öğretmenlerin mutluluğuna etkin eden faktörler olarak görülürken (Nalkıran, 2019), yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile mutluluk düzeyleri arasında bir ilişki olup olmadığının araştırılması da önemli görülmektedir. Bir bakıma öğretmenlerin öğrenmeye eğilimlerinin onların mutluluk düzeyine ne derece bir katkı sağladığına açıklık getirilecektir. Bu konuda yapılmış bazı çalışmalar bulunmakla birlikte (Çakır Aksungur, 2023; Kabal, 2019; Yılmaz, 2016) bu konuda yapılmış araştırmaların sınırlı olduğu anlaşılmaktadır. Çalışmanın alana bir katkı sağlaması beklenmektedir.

Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi

Yaşam boyu öğrenme (YBÖ) farklı şekillerde tanımlanmaktadır. Sürekli, sınırsız öğrenme gibi isimlerle anılan bu öğrenme, bazı kaynaklarda yetişkin eğitimi veya halk eğitimi olarak bilinmektedir (Ersoy & Yılmaz, 2009). Hayat boyu öğrenme, bireyin sahip olduğu bilgilerini güncellemesi için verilen fırsatlar olarak görülmektedir (Chapman, Gaff, Toomey & Aspin, 2005). Temel eğitim ve yetişkin eğitimi, öğrenme ortamlarının yaygın hale getirilmesine yardım eder (Sayılan, 2001). Yaşam boyu öğrenme, kişilerin sosyal ve mesleki yaşamı dâhil aile ve özel yaşamının bütün alanlarını kapsayan örgün ve yaygın öğrenmelerinin bütünüdür. Bir bakıma bireyin rastgele ve kasıtlı öğrenme yaşantılarını içine alan bir kavramdır (Titmus, Buttedahl, Ironside, & Lengrand, 1985). Böyle bir eğitim, bireye kuramsal bilgiler öğretmekten öte hayata ve uygulamaya dayalı beceriler kazandırmaya yönelik olmalıdır. Okul dışı öğrenme ve bireyi merkeze alan bir yaklaşımdır.

Yaşam boyu öğrenmenin uygulama alanı geniştir. Bireyin içinde yaşadığı toplumda, bireysel, sosyal ve istihdamla ilişkili bilgi, beceri ve yeteneklerini geliştirmek amacıyla hayatı boyunca katıldığı her türlü öğrenme etkinliklerini kapsar (MEB, 2009). Bireyi kişisel ve sosyal bakımdan geliştirdiği gibi, istihdam edildiği alanda yeni beceriler kazanmasına da olanak sağlar. Yeteneklerini geliştirir ve onu yeniliklere hazırlar. Böyle bir öğrenme, bireyi işgücü piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda geliştirirken ve henüz herhangi bir işte çalışmayan kişileri de istihdama hazır hale getirir (Güllüpnar & Gökbalp, 2014).

YBÖ kavramı 1960'lı yıllara kadar uzanır. Gelişmiş ülkelerden, eğitim sistemlerine yönelik eleştiriler, örgün eğitimin tek başına bireyin öğrenmesine cevap veremeyeceği üzerinde yoğunlaşmıştır. Eğitimin bireyin tüm yaşamına yayılması noktasında görüş birliğine varılmış; örgün ve yaygın eğitimin birbirini tamamlaması, eğitim fırsatlarının geniş kitlelere yayılması ve iş hayatını da tamamlayacak şekilde verilmesi ilkesel olarak kabul edilmiştir (Beş Yıllık Kalkınma Planı, 2001). 1970'li ve 1980'li yıllarda OECD tarafından dillendirilen kavram, UNESCO ve Avrupa Birliği çalışmaları sonucu yaygınlaşmıştır (Gencel, 2013). Yaşam boyu öğrenme günlük hayatımızda olduğu kadar örgütsel açıdan da büyük önem taşımaktadır. Bilgi çağında hızlı bir değişim yaşanmakta olup örgüt çalışanlarının kendilerini sürekli yenilemeleri gerekir. Örgütsel öğrenmenin temelinde de süreklilik ve kişinin kendisini geliştirmesi yatar. Enformasyon ve bilgi; otomobil, petrol, çelik ya da sanayi çağındaki birçok üründen daha kıymetlidir (Ata, 2006). Böyle bir öğrenme hayatın içinde bütün öğrenme fırsatlarından yararlanmayı gerektiren ve aynı zamanda kişiyi geliştiren bir süreç (Demirel, 2009) olarak görülür.

Eğitim örgütlerinde, yaşam boyu öğrenmenin önemli bir yeri vardır. Hızlı bir değişimin yaşandığı günümüzde, öğretmenlerin yeni gelişmelerden haberdar olması ve sürekli olarak kendilerini güncellemesi gerekir. Bilgi toplumunda, sanayi toplumundaki sermayenin yerini beşerî sermaye yani insan gücü almıştır. Bu bağlamda, hizmet sektörü ön plana çıkmış ve bilgi üretimi önem kazanmaktadır (Karaman, 2016). Zira okul, bireyi hayata hazırlayan ve kültürün aktırılmasına yardım eden kurumların başında gelmektedir.

Toplumun yaşam biçimi olan kültür sürekli değişmektedir. Bir kültür aktarıcısı olan öğretmen aynı zamanda kültürün geliştirilmesine de katkı sağlamalıdır. Onlar toplumun kültür, değer ve tarihini

gelecek kuşaklara aktaran kişilerdir (Bucak, 2019). Günümüzde yaşanan hızlı kültürel değişim, eğitim programlarının sürekli olarak güncellenmesini, diğer taraftan öğretmenlerin de yeni gelişme ve değişimleri takip etmelerini zorunlu kılmaktadır. Öğretmenler, öğrencilerin yeni bilgilere ulaşma ve onların bilgilerini yapılandırmalarına yardım ederken (Özden, 2005), piyasanın ihtiyaç duyduğu nitelikli insan gücünü yetiştirmede daha yetkin olmalıdırlar. Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin çok iyi (Erten & Kazu, 2016), orta (Kılıç, 2015) ve düşük (Diker-Coşkun & Demirel, 2012) düzeyde olan çalışmalara rastlanmaktadır.

Mutluluk Düzeyi

Mutluluk, pozitif psikolojide öznel iyi oluş kavramıyla açıklanmaktadır. Bir bakıma kişinin hayatına dair olumlu düşüncelerin ve duygularının yoğunluğudur (Myers & Diener, 1995). Bir diğer ifade ile kişinin kendi yaşamını beğenme derecesidir. Diener, Emmons, Larsen ve Griffin'e (1985) göre, öznel iyi oluş, duygusal (olumlu ve olumsuz duygu) ve bilişsel (yaşam doyumu) olmak üzere iki bileşenden oluşmaktadır (Akt. Kangal, 2013). Birey, olumlu ve olumsuz duygularını karşılaştırarak genel bir yargıya varır. Buna göre kişinin mutluluk düzeyi ortaya çıkar. İnsanın temel ihtiyaçları arasında yer alan mutluluk onun diğer amaçlarını da şekillendirir (Aristoteles, 2015, s.72).

Yaşamla ilgili bilişsel yargıları içeren yaşam doyumu, kişinin kendi seçtiği kısıtlara göre, yaşam kalitesini yani mutluluk düzeyini değerlendirmesidir. Yaşamın amacı mutlu olmaktan geçer. Mutluluk bu anlamda zihinsel bir olay olmayıp, bireyin içinde bulunduğu koşullara ve yaşadığı olaylara dayalı bir kavramdır. Mutluluğu yakalamak için birey davranış ve görüş açısını yeniden biçimlendirmeli, yüreğini ve zihnini sistemli olarak eğitmelidir. Lama ve Cudler'e (2008) göre, aslında bu anlamda mutluluğun anahtarı kişinin kendi elindedir (Akt. Yüksekbilgili & Akduman, 2016). Yani mutluluk dış unsurlardan öte daha çok bireyin kendine bağlıdır.

İnsanlar yaşamlarını devam ettirmek için farklı işlerde çalışmaktadırlar. Birey ile çalıştığı kurum arasında yapılan psikolojik sözleşme, mutluluk kavramıyla ilişkilidir. Çalışan beklentilerinin karşılanmadığı durumlarda, birey işyerine ve işine karşı negatif bir tutum geliştirebilir (Biçen & Koç, 2019). Bireyin bu mutsuzluğu ilerleyen zamanda iş doyumunu düşürerek kişinin işinden zevk almamasına sebep olabilir. Okul gibi insan ilişkilerinin yoğun olduğu örgütlerde, öğretmenlerin mutluluk düzeyi önem kazanmaktadır. Mutlu insan başkalarına karşı sevgi ve ilgi duyar. Mutlu yaşama, önemli ölçüde dürüst bir yaşam sürmeye özen göstermek anlamına gelir (Russell, 1976). Erdem yaklaşımına göre mutluluk, insanın başkaları ve kendisine doğru davranmasıdır (Rojas, 2007). Farabi, mutluluk ile bilgi arasında önemli bir ilişkiye dikkat çeker. Mutluluk kavramında bilginin önemini ve onun faal akılla irtibatını dile getirir (Özgen, 2005). Faal akıl pozitif ve negatif duyguların seçilmesinde etkilidir. Mutluluğun asıl hedefi, bireyi iyiliğe ulaştırma veya olgunlaştırmadır. Bir bakıma mutluluk, bireyin akli ve ahlaki yönden kendini sürekli yetiştirmesi ve bunu günlük hayatta uygulamasıdır (Aydın, 2007). Bir araştırmada öğretmenlerin yaşam memnuniyetleri orta düzeyde bulunmuştur (Tunç, 2019). İnsanları yetiştiren ve hayata hazırlayan bir kişi olarak, öğretmenlerin mutluluk düzeylerinin yüksek olması, onların yetiştirdiği bireylerin mutluluğuna önemli katkı sağlar.

Yaşam Boyu Öğrenme ile Mutluluk İlişkisi

Öğrenme ile mutluluk arasında bir ilişki olup olmadığı birçok araştırmaya konu olmuştur. Elbette öğrenen kişiler kendilerini mutlu hissederken mutlu ve huzurlu olan kişiler de yeni şeyler öğrenerek kendilerini geliştirmek isterler. Avrupa ülkelerinin PISA sonuçları ile Dünya Mutluluk Raporu karşılaştırıldığında, Avrupa'da eğitimde başarılı olan ülkelerin daha mutlu oldukları görülmektedir (Uzunahmet, 2017). Mutlu öğrencilerin şiddete başvurduğu veya başkalarına zarar verdiği çok rastlanan bir durum değildir. İyi ve arzu edilebilir bir dünya yaratmanın mutlulukla mümkün olabileceğine herkes inanmalıdır (Noodings, 2006).

Eğitimin mutluluk ve esenlik üzerinde olumlu etkileri bulunmaktadır. Bunlardan bazıları daha yüksek gelir sağlama, sağlık davranışları kazanma, duygusal esneklik, sosyal yetenekleri geliştirme olarak sıralanabilir. Ancak bu etki her zaman olumlu olmayabilir. Daha fazla eğitim almış yüksek niteliklere

sahip kişilerin daha düşük iş tatmini yaşadıkları ve daha az mutlu oldukları, depresyona karşı daha az dirençli olduklarına dair bulgulara rastlanmaktadır (Sabates & Hammond, 2008). Eğitim ile mutluluk arasında olumlu olduğu kadar olumsuz bulgulara da rastlanmaktadır. Gerdtham ve Johannesson (2001), eğitim ile mutluluk arasında doğrudan pozitif bir ilişki olduğunu belirtirken, Caporale, Georgellis, Tsitsianis ve Yin (2007), mutluluk ile eğitim arasında negatif bir ilişkinin olduğunu ortaya koymuşlardır. Görev yapılan okulda, yönetim süreçlerinin nasıl uygulandığı, sahip olunan mesleki tutum, paydaşlarla kurulan iletişim, mesleki adanma ve ekonomik olma gibi koşulların örgütsel mutluluğu etkileyen beş önemli faktör olarak karşımıza çıkmaktadır (Bulut, 2015). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile mutluluk düzeyleri arasında bir ilişki olduğu bir araştırmada dile getirilmektedir (Kabal, 2019).

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışmanın amacı, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme (YBÖ) eğilimleri ile mutluluk düzeyleri (MD) arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmaktır. Bu amaçla aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- 1) Öğretmenlerin YBÖ eğilimleri ile mutlulukları ne düzeydedir?
- 2) Öğretmenlerin YBÖ eğilimleri ile mutluluk düzeylerine ilişkin görüşleri cinsiyet, branş, okul türü ve hizmet süresi değişkenlerine göre farklılaşmakta mıdır?
- 3) Öğretmenlerin YBÖ eğilimleri ile MD arasında bir ilişki var mıdır?

Bu çalışma, öğretmenlerin öğrenmeye ne kadar istekli olduklarını ve kendilerini ne kadar mutlu hissettiklerini ortaya koymak bakımından önemlidir. Diğer yandan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile mutluluk düzeyleri arasında bir ilişki olup olmadığına da açıklık getirilmektedir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Çalışmada, nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli ile tasarlanmıştır. Tarama türü araştırmalarda, geniş bir kitleden araştırmacının bulmaya çalıştığı cevaplara yönelik bilgi toplanır. Görüşler ve özelliklerin neden kaynaklandığı değil, örnekleme bireyler açısından nasıl dağıldığı ile ilgilenilir (Fraenkel & Wallen, 2006). İlişkisel tarama ise, geçmiş ya da hâlihazırda var olan bir durumu olduğu şekliyle betimlemeyen araştırmalardır (Karasar, 2012, s. 79). Bu çalışmada, öğretmenlerin YBÖ eğilimi ile onların MD arasındaki ilişki ele alındığı için böyle bir modelin kullanılması uygun görülmüştür.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni Sinop il merkezinde 2020–2021 eğitim-öğretim yılında görev yapan 835 öğretmendir. Bu evrenden basit seçkisiz örnekleme yöntemiyle 300 öğretmen gönüllü olarak araştırmaya katılmışlardır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin kişisel bilgileri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1

Araştırmaya Katılan Öğretmenlere İlişkin Kişisel Bilgiler

Değişken cinsi	Değişken türü	f	%
Cinsiyeti	Kadın	167	58
	Erkek	123	42
Branşı	Sınıf öğretmeni	82	28
	Alan (branş) öğretmeni	208	72
Kıdemi	Hizmet yılı 5 yıldan az	47	16
	Hizmet yılı 6-10 yıl arası	39	13
	Hizmet yılı 11-15 yıl arası	60	21

	Hizmet yılı 16 yıldan çok	144	50
Okul türü	İlkokul	89	31
	Ortaokul	89	31
	Lise	112	38

Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu kadındır. Öğretmenlerin branşlarına bakıldığında, alan öğretmenlerinin çoğunlukla araştırmaya katıldıkları anlaşılmaktadır. Kıdemleri bakımından 16 yıldan fazla hizmeti olan öğretmenler çoğunluktadırlar. Bunu sırasıyla hizmet süresi 11-15 yıl, 5 yıldan az ve 6-10 yıl arası öğretmenler takip etmektedir. Araştırmaya çoğunlukla lise aynı oranda ilk ve ortaokul öğretmenleri katılmışlardır.

Veri Toplama Araçları

Verilerin toplanmasında, Boztepe ve Demirtaş (2016) tarafından geliştirilmiş 13 maddelik tek boyutlu Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri (YBÖE) Ölçeği ile Demirci ve Ekşi'nin (2018) geliştirdiği 6 maddelik tek boyutlu Mutluluk Düzeyi (MD) Ölçeği kullanılmıştır. Ölçekler likert tipi derecelendirilmiştir. YBÖE Ölçeğinde asla (1), nadiren (2), ara sıra (3), sıklıkla (4), her zaman (5) seçenekleri; Mutluluk Düzeyi Ölçeğinde, hiç uygun değil (1), uygun değil (2), biraz uygun (3), oldukça uygun (4), tamamen uygun (5) seçenekleri yer almaktadır. YBÖE Ölçeğinin Cronbach's Alpha katsayısı ,91; MD Ölçeğinin ise ,83 olarak hesaplanmıştır. Bu çalışmada Alpha değerlerine bakılmış olup, YBÖE Ölçeği ,79; MD ölçeği ,87 olarak hesaplanmıştır.

Ölçeklerin geçerlikleri Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ile Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile doğrulanmıştır. YBÖ ölçeğinin doğrulayıcı faktör analizi uyum indeksi değerleri: $X^2 = 277,09$; RMSEA = ,091; NFI= ,92; CFI= ,94; IFI= ,94; SRMR= ,061 olarak bulunmuş olup faktör yükleri ,39 ile ,57 arasında değişmektedir (Boztepe ve Demirtaş, 2016). Mutluluk ölçeği doğrulayıcı faktör analizi uyum indeksi değerleri: CFI = ,99; NFI = ,98; NNFI = ,98; SRMR = ,029; RMSEA = ,061 olarak bulunmuş olup, ölçeğin faktör yükleri ,49 ile ,73 arasında değişmektedir (Demirci & Ekşi, 2018). Yani ölçeklerin yeterli düzeyde geçerli ve güvenilir olduğu görülmüştür.

Araştırmaya başlamadan önce Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulundan gerekli izin alınmıştır (26.11.2021 tarih ve 954 karar sayılı). Daha sonra Milli Eğitim Müdürlüğünden de gerekli izin alındıktan sonra bu öğretmenlere gönüllülük esasına göre ölçekler dağıtılmış ve gerekli açıklamalar yapılmış ve onları doldurmaları söylenmiştir. Bu öğretmenlerden usulüne uygun doldurulan 290 ölçek değerlendirilmeye alınmıştır. Uygun doldurulmamış 10 tanesi dikkate alınmamıştır. Evrenin 1000 kişi olduğu durumlarda (,05) anlamlılık düzeyinde 278 kişinin örnekleme yer alması evreni temsil etmede yeterli sayılmaktadır (Yazıcıoğlu & Erdoğan, 2004, s. 50). Bu açıklamalara dayalı olarak verilerin analizine geçilmiştir.

Verilerin Analizi

Verilerin çözümlenmesinde SPSS 17 programından yararlanılmıştır. Usulüne uygun olarak doldurulmuş 290 ölçeğin normallik sınaması yapılmıştır. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediği kontrol edilmiştir. Bu amaçla çarpıklık ve basıklık değerlerine bakılmıştır. Ayrıca merkeze yığılma ölçüleri birbirleriyle karşılaştırılmıştır.

Mutluluk ölçeği (çarpıklık=-,496; basıklık=-,875); Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri ölçeği (çarpıklık=-,014; basıklık=-,569) olarak hesaplanmıştır. Çarpıklık ve basıklık değerleri -1.5 ile +1.5 aralığında ise dağılım normal kabul edilir (Tabachnick & Fidell, 2013). Ortalama ve medyan değerlerine bakıldığında, YBÖE ölçeği ($x=3,83$, medyan=3,84) ve MD ölçeği ($\bar{x}=3,84$, medyan=4,00) olup bu değerler birbirine yakındır.

Bu sonuçlara dayalı olarak verilerin çözümlenmesinde parametrik testler kullanılmıştır. Öğretmenlerin YBÖE ve MD ölçeklerinden elde edilen bulguların analizinde betimsel istatistik ve Pearson Momentler

Çarpımı Korelasyon tekniğinden yararlanılmıştır. Üçlü grupların karşılaştırılmasında ANOVA ve ikili grupların karşılaştırılmasında ise t-testi yapılmıştır. Anlamlılık düzeyi olarak ,05 kabul edilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde, Öncelikle öğretmenlerin YBÖE ile MD puanları ele alınmış ve incelenmiştir. Daha sonra öğretmenlerin görüşleri bazı değişkenlere göre karşılaştırılmış ve her iki bağımlı değişken arasında bir ilişki olup olmadığına bakılmıştır.

Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri ile Mutluluk Düzeyi

Öğretmenlerin Yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile mutluluk düzeyleri ve bunlara ilişkin bulgular aşağıda Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2

Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri ile Mutluluk Düzeyi

Ölçekler (Bağımlı Değişkenler)	n	\bar{x}	ss
Yaşam Boyu Öğrenme Eğitimi Ölçeği (Toplam)	290	3.83	,45
Mutluluk Ölçeği	290	3.91	,60

Tablo 2’de öğretmenlerin YBÖ eğilimleri ölçek puanları ortalamasının *sıklıkla*, mutluluk düzeyleri ölçek puanlarının ise *oldukça uygun* seçeneği içinde kaldığı görülmektedir. Elde edilen bulgulardan, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeleri *iyi* düzeyde ve mutluluk puanlarının ise *çok iyi* düzeyde olduğu bulgularına ulaşılmıştır. Dağılımdaki standart sapmalar incelendiğinde, bunların küçük olduğu ve böylece katılımcıların benzer görüşlere sahip olduklarını söylemek mümkündür.

Öğretmenlerin YBÖE ile MD Puanlarının Bazı Değişkenler Açısından Karşılaştırılması

Cinsiyet ve branş

Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri ile Mutluluk Düzeyleri puanlarının cinsiyet, branş değişkenlerine göre karşılaştırılması Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3

Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri ve Mutluluk Düzeyleri t testi sonuçları

Değişkenler	Kategori	Alt Grup	\bar{X}	df	t	p
YBÖE	Cinsiyet	Kadın	3,85	288	,874	,383
		Erkek	3,81			
	Branş	Sınıf	3,93	2,238	,026*	
		Alan	3,80			
MD	Cinsiyet	Kadın	3,92	288	,349	,727
		Erkek	3,89			
	Branş	Sınıf	3,99	1,460	1,145	
		Alan	3,87			

P<,05

Tablo 3’te öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmelerine ilişkin görüşlerinin alan (branş) değişkenine göre farklılaştığı görülmektedir. Bu karşılaştırmada, sınıf öğretmenlerinin YBÖE alan öğretmenlerine göre daha yüksektir. Eta değerlerine bakıldığında, bu etkinin düşük olduğu görülmektedir (0,99). Öğretmenlerin YBÖE cinsiyet ve MD cinsiyet ve branş değişkenlerine göre farklılık göstermemektedir.

Okul türü

Öğretmenlerin YBÖE ile MD puanlarının okul türü değişkenine göre karşılaştırılması Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4

Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması (n=290)

Değişken	Grup	Okul Tünü	\bar{X}	K.T.	Sd	K.O	F	p
YBÖE	Gruplar arası	(1) İlkokul	3,93	1,306	2	,653	3,263	,040*
	Gruplar içi	(2) Ortaokul	3,79	57,435	287	,200		
	Toplam	(3) Lise	3,79	58,741	289			
MD	Gruplar arası	(1) İlkokul	3,99	2,630	2	1,315	3,661	,027*
	Gruplar içi	(2) Ortaokul	3,97	103,098	287	,359		
	Toplam	(3) Lise	3,79	105,728	289			

P<,05

Hizmet süresi (Mesleki kıdem)

Öğretmenlerin YBÖE ile MD puanlarının kıdem değişkenine göre karşılaştırılması Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5

Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması (n=290)

Değişken	Grup	Mesleki Kıdem	\bar{X}	K.T.	Sd	K.O	F	p	Post-Hoc Scheffe
YBÖE	Gruplar arası	(1) 5 yıldan az	4,09	4,051	3	1,350	7,062	,000*	1-2*
		(2) 6-10 yıllık	3,71	54,690	286	,191	1-3*		
		(3) 11-15 yıllık	3,79	58,741	289		1-4*		
		Toplam	(4) 16 yıl üstü	3,80					
Mutluluk	Gruplar arası	(1) 1-5 yıl	3,77	1,041	3	,347	,948	,418	
		(2) 6-10 yıl	3,95	104,687	286	,366			
		(3) 11-15 yıl	3,93	105,728	289				
		(4) 16 yıl üstü	3,93						

P<,05; p>,05

Tablo 5'te öğretmenlerin hizmet süresi değişkenine göre, YBÖE puanlarının farklılaştığı görülmektedir (p<,05). Hangi gruplar arasında bir farklılık olduğunu ortaya koymak için grupları varyanslarına bakılmıştır. Grupların varyansları homojen olduğundan Scheffe testi yapılmıştır. Bu farklılık 1-5 yıl arasında hizmeti olan öğretmenler ile 6-10 yıl hizmeti, 11-15 yıl hizmeti ve 16 yıldan fazla hizmeti olan öğretmenler arasındadır. Öğretmenlerin puan ortalamalarına bakıldığında, en yüksek ortalama 1-5 yıl hizmeti olan öğretmenlere aittir. Sırasıyla 16 yıl üstü hizmeti 11-15 yıl hizmeti ve 6-10 yıldan fazla hizmeti olan öğretmenler arasındadır. Eta değerlerine bakıldığında, 0,31 ile 0,44 arasında değiştiği ve etkinin düşük düzeyde olduğu görülmektedir.

Öğretmenlerin MD'ye ilişkin görüşleri arasında bir kıdem değişkenine göre farklılığın olmadığı görülmektedir. Aritmetik ortalamalara bakıldığında, en yüksek MD'ye sahip öğretmenlerin 6-10 yıl arası hizmete sahip öğretmenlerin olduğu, sırasıyla 10-15 yıl hizmete sahip ile 16 yıldan çok hizmete sahip öğretmenlerken ve 1-5 yıl hizmete sahip öğretmenlerin ise en az mutlu kişiler oldukları görülmektedir.

Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri ile Mutluluk Düzeyleri Arasında İlişki

Öğretmenlerin YBÖE eğilimleri ile MD arasındaki ilişki ele alınmıştır. Bu değişkenler arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon sonuçları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6

Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri ve Mutluluk Düzeyleri Arasındaki İlişki

Değişken	r	p
Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi (YBÖ)		
Mutluluk Düzeyi (MD)	-,009	,88

p>,05

Öğretmenlerin YBÖE ile MD arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p=,88>,05$; $r=-,009$). Bu bulgu öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmelerinin onları mutlu etmedikleri biçiminde yorumlanabilir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Öğretmenlerin YBÖE ile MD arasındaki ilişkiyi konu alan bu araştırmadaki bulgular birlikte değerlendirildiğinde, öğretmenlerin YBÖE iyi düzeydedir. Günümüz bilgi çağında öğrenme ihtiyacı yaşam boyu devam etmektedir. Yani öğretmenler sürekli olarak öğrenmeli ve kendilerini yenilemelidirler. İnsanın niteliğini artırmaya yönelik yatırımlara bakıldığında, ilk sırada eğitim yer almaktadır (Öztürk, 2005). YBÖE bireyin çalışma yaşamında, radikal dönüşümleri sağlamasına da yardım eder (Güllüpinar & Gökalp, 2014). Alanyazında, öğretmenlerin YBÖE'nin iyi düzeyde olduğu (Altın, 2018; Erdoğan, 2014; Kılıç & Tuncel, 2014; Özçiftçi, 2014; Yaman & Yazar, 2015; Ayra & Kösterilioğlu, 2015), yüksek olduğu (Cresson & Dean, 2000; Demiralay, 2008; Demirel & Akkoyunlu, 2010; Gencel, 2013; İzci & Koç, 2012; Oral & Yazar, 2013; Tanatar & Alpaydın, 2019) bulgularına rastlanmaktadır. Diğer taraftan benzer bir şekilde öğretmenlerin YBÖE yeterli düzeyde (Yılmaz, 2016) araştırma bulguları da yer almaktadır. Öğretmenlerin YBÖ eğilimlerinin iyi olması onların günümüz eğitim anlayışına uygun düşmektedir. Bu çalışmanın bulguları da literatürdeki bulguları destekler niteliktedir.

Öğretmenlerin mutluluk düzeyleri çok iyi düzeydedir. Mutluluk düzeyi yüksek bir öğretmenin motivasyonu seviyesi de yüksek olacak ve bu öğretmen kendisini daha iyi işe verecektir. Mutlu ve huzurlu olmayan bir öğretmenin eğitim-öğretim faaliyetlerini etkili yürütmesi beklenemez. Alanyazına bakıldığında, öğretmenlerin mutluluk düzeylerinin iyi olduğu (Duran, 2016; Kabal, 2019; Ulukan, 2020) ve orta düzeyde olduğu araştırmalara rastlanmaktadır (Düzgün, 2016; Öztürk, 2020). Bazı çalışmalarda öğretmenlerin yaşam memnuniyeti orta düzeyde bulunmuştur (Dağdelen, 2008; Düzgün, 2016; Keser, 2005; Ulukan, 2020). Bu çalışmanın bulguları literatürdeki bulgularla örtüşmekle birlikte farklılık gösteren bulgulara da rastlanmaktadır.

Öğretmenlerin YBÖE ölçeğine ilişkin puanların cinsiyet değişkenine göre bulguları incelendiğinde, kadın öğretmenlerin puanları erkeklerden yüksek olmasına rağmen anlamlı farklılık görülmemektedir. Bu bulgulardan kadın öğretmenlerin öğrenme eğilimlerinin erkeklere göre biraz daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Alanyazına bakıldığında, öğretmenlerin YBÖE cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermeyen çalışmalar olduğu gibi (Altın, 2018; Ayaz, 2016; Doğan & Kavtelek, 2015; Şahin, Akbaşlı & Yelken, 2010; Yaman & Yazar, 2015;), farklılık gösteren araştırmalar da (Demiralay, 2008), Diker-Coşkun & Demirel, 2012; Erdoğan, 2014; Gencel, 2013) yer almaktadır. Bu çalışmanın bulgularına dayalı olarak erkek ve kadın öğretmenlerin benzer görüşlere sahip oldukları söylenebilir.

Öğretmenlerin YBÖE ölçeğine ilişkin puanların branş değişkenine göre bulguları incelendiğinde, anlamlı bir farklılık göstermekte ve sınıf öğretmenlerinin puanları alan öğretmenlerine göre daha yüksektir. Alanyazında okulöncesi ve sosyal bilgiler öğretmenlerinin diğer branşlara göre, YBÖE yüksek bulunmuştur (Ayaz, 2016). Ancak farklılık olmadığına ilişkin çalışmalar daha fazladır (Arcagök & Şahin, 2014; Erdoğan, 2014; Kılıç & Tuncel, 2014; Oral & Yazar, 2013;). Bulgulara dayalı olarak

sınıf öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin alan öğretmenlerine göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Öğretmenlerin YBÖE ölçeğine ilişkin puanların okul türü değişkenine göre, bulgular incelendiğinde, ilkokulda çalışan öğretmenlerinin puanları diğer okullarda çalışan öğretmenlerden yüksek olmasına rağmen farklı okullarda görevli öğretmenler arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Alanyazında okul türü değişkenine göre öğretmenlerin YBÖE arasında farklılık olmadığına ilişkin çalışmalar yer almaktadır (Altın, 2018; Yılmaz, 2016). Bulgulara dayalı olarak yaşam boyu öğrenmenin her türlü okulda çalışan öğretmenler için bir ihtiyaç olduğu, okul türünün çok önemli olmadığı yorumu yapılabilir.

Öğretmenlerin YBÖE ölçeğine ilişkin puanların hizmet yılı değişkenine göre bulguları incelendiğinde, anlamlı bir farklılık görülmektedir. Alanyazında bu bulgularla örtüşen yani farklılık gösteren araştırmalar yer almaktadır (Kılıç, 2015; Yaman & Yazar, 2015; Yılmaz, 2016). Ancak öğretmenlerin YBÖE ölçeğine ilişkin puanlarının hizmet yılına göre değişmediğine ilişkin araştırmalar da bulunmaktadır (Altın, 2018; Arcagök & Şahin, 2014; Ayaz, 2016; Ayra & Kösterelioğlu, 2015; Doğan & Kavtelek, 2015; Erdamar, Demirkan, Saraçoğlu & Alpan, 2017; Özçiftçi, 2014; Torun, 2020). Bu çalışmada olduğu gibi, genç öğretmenlerin diğerlerine göre, kendilerini yetiştirme konusunda öğrenme eğilimlerinin yüksek olması beklenen bir bulgudur (Yaman, 2014). Öğretmenler, mesleki yaşamları boyunca, hizmet yılları arttıkça kendilerini her konuda daha yetkin görmeye başlarlar ve böylece öğrenme ihtiyaçları gittikçe azalabilir. Bu bakımdan öğretmenlerin öğrenmelerini özendirici önlemler alınması bu konuda yararlı olabilir.

Öğretmenlerin mutluluk düzeyleri ölçeğine ilişkin puanların cinsiyet değişkenine göre bulguları incelendiğinde, kadın öğretmenlerin puanları erkeklerden daha yüksek olmasına rağmen aralarında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Alanyazında öğretmenlerin mutluluk düzeylerinin cinsiyete göre değişiklik göstermediğine ilişkin bulgular olduğu gibi (Bulut, 2015; Demir & Murat, 2017; Öztaş, 2018), farklılık olan araştırmalar da bulunmaktadır (Dikmen, 1995; Keser, 2005). Mutluluk, insanın davranış ve görüş açısıyla ilgili bir kavram olduğu için cinsiyete göre değişiklik göstermemesi beklenen bir bulgudur.

Öğretmenlerin mutluluk düzeyleri ölçeğine ilişkin puanlarının branş değişkenine göre bulgular incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin mutluluk düzeylerinin alan öğretmenlerinden yüksek olmasına rağmen aralarında anlamlı bir farklılığın olmadığı anlaşılmaktadır. Alanyazına bakıldığında, öğretmenlerin örgütsel mutluluk düzeylerinin branşa göre farklılık göstermeyen araştırmalar bulunmaktadır (Demir & Murat, 2017; Duman, 2014; Karnak, 2020; Kurnaz, 2015; Traş, Öztemel, & Koçak, 2019). Kişinin mutluluğu bir bakıma kendi elinde olup öğretmenin branşına göre değişmemesi, beklenen bir bulgu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Öğretmenlerin mutluluk düzeyleri ölçeğine ilişkin puanlarının okul türü değişkenine göre bulgular incelendiğinde, ilkokul, ortaokulu ve lise öğretmenleri arasında bir farklılık olmasına rağmen bu farkın anlamlı olmadığı anlaşılmaktadır. Alanyazında, öğretmenlerin mutluluk düzeylerinin okul türü değişkenine göre farklılaşmadığına ilişkin çalışmalar bulunmaktadır (Arslan, 2021; Ayyıldız & Kahveci, 2022; Bulut, 2015; Kuvvet, 2019). Öğretmenlerin mutluluk düzeylerinin farklılık gösterdiğine ilişkin çalışmalar da bulunmaktadır (Özgenel & Bozkurt, 2020; Sezer & Can, 2019). Her iki araştırmada da ilkokulda çalışan öğretmenlerinin mutluluk düzeyinin diğer okullarda çalışan öğretmenlerinden yüksek olduğu bulguları yer almaktadır. Başka bir çalışmada, imam-hatip ortaokullarında görev yapan öğretmenlerin örgütsel mutluluk düzeyleri genel ortaokullara göre daha yüksek bulunmuştur (Çetin & Polat, 2019). Örgütsel mutluluğu, okul türünden öte öğretmenin görev yaptığı örgütün havasıyla ilgili bir kavram olarak görmek daha ussal bir yaklaşım olarak görülür.

Öğretmenlerin mutluluk düzeyleri ölçeğine ilişkin puanların hizmet süresi değişkenine göre bulgular incelendiğinde, anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmaktadır. Alanyazında, öğretmenlerin mutluluk düzeylerinin hizmet yılı yani kıdem değişkenine göre farklılaşmadığına ilişkin çalışmalar (Gürbüz, 2020) olduğu gibi, farklılık gösteren çalışmalar da bulunmaktadır (Bulut, 2015; Çetin & Polat, 2019;

Düzgün, 2016; Kara, 2010). Yani hizmet süresine göre farklılık gösteren çalışmalara daha çoktur. Bu çalışmada, mutluluk düzeyi en yüksek öğretmenler 6-10 yıl kıdeme sahipken, en az mutlu öğretmenler ise 1-5 yıl kıdeme sahiptirler. Bulgular, öğretmenlik mesleğinin başında farklı sıkıntıların öğretmenlerin mutluluk düzeylerini düşürebileceği, ilerleyen zamanda bunların çözümlenmesiyle onların mutluluklarının arttığı biçiminde yorumlanabilir.

Öğretmenlerin YBÖE ile MD arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bulguya dayalı olarak öğretmenlerin YBÖE ile etkili faktörler yaş, ekonomi ve politika, motivasyon, eğlenerek öğrenme, kültürel yapı olarak sıralanmaktadır (Günüç, Odabaşı & Kuzu, 2012). Yani öğretmenlerin eğlenerek öğrenmeleri bir dereceye kadar onları mutlu etmekle birlikte, öğretmen mutluluğunu etkileyen başka birçok değişken bulunmaktadır. Bir araştırmada, öğretmenlerin mutluluk düzeylerini etkileyen faktörler, katkı, kültür, güven, bağlılık ve kanaat olarak belirtilirken (Pryce-Jones, 2010)) başka bir çalışmada, işi anlamlandırma, paylaşılan değerler, ilişkiler, iş yaşam kalitesi ve liderlik olarak sıralanmıştır (Chaprasit & Santidhiraku, 2011). Öğretmenlerin mutluluğu ile iş yaşam kalitesi arasında bir ilişki (Toulabia, Raoufi & Allahpourashraf, 2013) bulunurken başka bir çalışmada, politik becerilerin okul mutluluğu üzerinde önemli bir etkisi olduğunu göstermektedir (Özgenel & Bozkurt, 2020). Ancak bu çalışmada elde edilen bulgularının aksine, Kocaeli ilinde, YBÖE ile MD'nin incelendiği bir çalışmada, pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur (Kabal, 2019).

Bu araştırmanın bulgularından varılan sonuçlarına göre, öğretmenlerin YBÖE iyi ve MD iyi çok iyi düzeydedir. Öğretmenlerin YBÖE branş ve hizmet süresi değişkenlerine göre farklılık göstermektedir. Öğretmenlerin MD cinsiyet, branş, okul türü ve hizmet süresi değişkenlerine göre farklılık göstermemektedir. Öğretmenlerin YBÖ eğilimleri ile MD arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Bu bulgu beklenmeyen bir sonuç olarak görülebilir. Bu sonuçlar bu konuda yeni çalışmaların yapılmasını gerekli kılmaktadır.

Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile mutluluk düzeyleri arasında ilişkinin incelendiği bu çalışmada elde edilen bulgular doğrultusunda bazı önerilerde bulunmak mümkündür. Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile mutluluk düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmaması nedeniyle öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeleriyle farklı değişkenler arasında bir ilişki olup olmadığına ilişkin araştırmalar veya bu konuda derinlemesine nitel çalışmalar yapılması önerilmektedir.

Kaynakça

- Altın, S. (2018). *Ortaöğretim öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Bülent Ecevit Üniversitesi, Zonguldak.
- Arcagök, S. ve Şahin Ç. (2014). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri düzeyinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Journal of Social Sciences/Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(16), 394-417.
- Aristoteles, (2015). *Eudemos'a etik* (Çev. S. Babür). Bilge Su Yayıncılık.
- Arslan, N. (2021). *Öğretmenlerin okul müdürlerin hizmetkâr liderlik davranışlarına ilişkin alguları ile örgütsel mutluluk arasındaki ilişki* (Yüksek lisans tezi). Siirt Üniversitesi, Siirt.
- Ata, N. (2006). *Bilgi çağında kariyer ve liderlik* (Yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi.
- Ayaz, C. (2016). *Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Bartın Üniversitesi.
- Ayra, M. ve Kösterelioğlu, İ. (2015). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin mesleki öz yeterlik alguları ile ilişkisi. *Education Sciences*, 10(1), 17-28.
- Ayyıldız, Ş ve Kahveci, K. (2022). İlköğretim okulu öğretmenlerinin algularına göre örgütsel dışlanma ile örgütsel mutluluk arasındaki ilişkinin incelenmesi, *Eurasia Journal of Social Sciences & Humanities*, 9(29), 15- 31 <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.74971222>
- Biçen, G. and Koç, H. (2019). The effects of employee happiness levels on job satisfaction and job performance: a review of accommodation establishments, *Journal of Turkish Tourism Research*, 3(4), 1450-1468.
- Boztepe, Ö. ve Demirtaş, Z. (2016). The adaptation of lifelong learning scale into Turkish culture, *Journal of Family, Counseling, and Education*, 1(1), 10-17.

- Bulut, A.(2015).*Ortaöğretim öğretmenlerinin örgütsel mutluluk algılarının incelenmesi: bir norm çalışması* (Yayınlanmamış doktora tezi). Gaziantep Üniversitesi.
- Beş Yıllık Kalkınma Planı (2001). *Hayatboyu eğitim veya örgün olmayan eğitim özel ihtisas komisyonu raporu*. Devlet Planlama Teşkilatı.
- Bucak, A. (2019). *Öğretmenlerin kültürel sermaye ve yetkinlik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Siirt Üniversitesi, Siirt.
- Caporale, G. M.,Georgellis, Y., Tsitsianis, N., and Yin, Y.P. (2007). *In come and happiness across Europe: do reference values matter?* Brunel University, Mimeo.
- Chaiprasit, K. and Santidhiraku, O. (2011). Happiness at work of employees in small and medium-sized enterprises, Thailand. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 25, 189-200.
- Chapman, J., D., Gaff, J.; Toomey, R., and Aspin, D.(2005). Policy on lifelonglearninginaustralia. *International Journal of Lifelong Education*, 24(2),99-122.
- Cresson, C. J. and Dean, G. J. (2000). Lifelong learning and adult educators beliefs: implications for theory and practice. *PAACE Journal of Lifelong Learning*. 9, 87-98.
- Çakır Aksungur, F. (2023). Çocuk gelişimi öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimi ile mutluluk seviyeleri arasındaki ilişki. *Bartın Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 127-139.
- Çetin, S. ve Polat, S. (2019, 2-4 Mayıs). Ortaokul öğretmenlerinin örgütsel mutluluk algılarının analizi. *14. Uluslararası Eğitim Yönetimi Kongresi Tam Metin Bildiri Kitabı* içinde (ss. 163-168).
- Dağdelen, M. (2008). *Üretim ve hizmet sektöründe çalışan işçilerde ruhsal sağlık düzeyi belirti dağılımı, algılanan sağlık, iş doyumu, yaşam doyumu ve sosyo-demografik değişkenlerin karşılaştırılması* (Uzmanlık Tezi), İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi.
- Demir, R. ve Murat, M. (2017). Öğretmen adaylarının mutluluk, iyimserlik, yaşam anlamı ve yaşam doyumlarının incelenmesi. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 7(13), 347-378, <https://doi.org/10.26466/opus.347656>
- Demiralay, R. (2008). *Öğretmen adaylarının bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanımları açısından bilgi okuryazarlığı öz-yeterlik algılarının değerlendirilmesi* (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi.
- Demirci, İ. and Ekşi, H. (2018). Keep calm and be happy: A mixed method study from character strengths to well-being. *Educational Sciences: Theory & Practice* 18(29) 303-354. <http://dx.doi.org/10.12738/estp.2018.2.0799>
- Demirel, M. (2009, Mayıs). *Yaşam boyu öğrenme ve teknoloji*. 9th. International Educational Technology Conference (IETC). Hacettepe Üniversitesi, Ankara
- Demirel, M. ve Akkoyunlu, B. (2010, Nisan). *Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve bilgi okuryazarlığı öz-yeterlik algıları*. 10th International Educational Technology Conference, Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul.
- Diener, E., Emmons, A. R., Larsen, J. R., and Griffin, S. (1985). The Satisfaction with Life Scale, *Journal of Personality Assessment*, 49 (1), 71-75.
- Diker-Coşkun, Y. ve Demirel, M. (2012). Üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42, 108-120.
- Dikmen, A. A. (1995): İş doyumu ve yaşam doyumu ilişkisi. *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 50(3), 115-140.
- Doğan, S. ve Kavtelek, C. (2015). Hayat boyu öğrenme kurum yöneticilerinin hayat boyu öğrenmeye ilişkin algıları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 82-104.
- Duman, S.(2014). *Öğretmen adaylarında özgünlük ve öz duyarlılığın mutluluk ile ilişkisinin incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi.
- Düzgün, O. (2016). *Ortaokulda görev yapmakta olan öğretmenlerin mutluluk düzeyleri ile sınıf yönetimi becerileri arasındaki ilişki* (Yüksek lisans Tezi). Gazi Osmanpaşa Üniversitesi.
- Erdamar, G., Demirkan, Ö., Saraçoğlu, G. ve Alpan, G. (2017). Lise öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve eğitsel internet kullanma öz-yeterlik inançları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 636-657.
- Erdoğan, D.G. (2014). *Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerine etki eden faktörler* (Yayınlanmamış doktora tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Ersoy, A. ve Yılmaz, B. (2009). Yaşam boyu öğrenme ve halk kütüphaneleri. *Türk Kütüphaneciliği*, 23, 4, 803-834.

- Erten, P. ve Kazu, İ. (2016). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri, *İlköğretim Online*, 15(3), 838-854.
- Fraenkel R. J. and Wallen E. N. (2006). *How to design and evaluate research in education*. McGraw-Hill, New York.
- Gencel, İ. E. (2013). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme yeterliklerine yönelik algıları. *Eğitim ve Bilim*, 38(170), 237- 252.
- Gerdtham, U.G. and Johannesson, M. (2001). The relationship between happiness, health, and socio-economic factors: results based on Swedish micro data. *Journal of Socio-Economics*, 30(6), 553-557.
- Güllüpinar, F. ve Gökalp, E. (2014). Neoliberal zamanın ruhu, yaşam boyu öğrenme ve istihdam ilişkileri: Yaşam boyu öğrenme politikalarının eleştirel bir analizi, *Mülkiye Dergisi*, 38 (2), 67- 92.
- Günüç, S., Odabaşı, H. F. ve Kuzu, A. (2012). Yaşam boyu öğrenmeyi etkileyen faktörler. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(2), 309 -325.
- Gürbüz, G. (2020). Öğretmenlerin örgütsel mutluluk algıları ile örgütsel güven düzeyleri arasındaki ilişki (Yüksek lisans tezi). Bahçeşehir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- İzci, E. ve Koç, S. (2012). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenmeye ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(9). 101-114.
- Kabal, D. (2019). *Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve mutluluk düzeyleri üzerine bir çalışma (Kocaeli örneği)* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi.
- Kangal, A. (2013). Mutluluk üzerine kavramsal bir değerlendirme ve Türk hane halkı için bazı sonuçlar, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 12 (44), 214-233.
- Kara, M. M. (2010). *The relation of job satisfaction with happiness and success level* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi.
- Karaman, K. (2016). Hayat boyu öğrenme etkinliklerinde yerel yönetimlerin rolü, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(44), 1135-1142.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayıncılık.
- Karnak, B. (2020). *Öğretmenlerin mesleki profesyonellikleri ile örgütsel mutlulukları arasındaki ilişki* (Yüksek lisans tezi). Pamukkale Üniversitesi.
- Keser, A. (2005). İş doyum ve yaşam doyum ilişkisi: otomotiv sektöründe bir uygulama. *Çalışma ve Toplum Dergisi*, 4, 77-95.
- Kılıç, H. (2015). *İlköğretim branş öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik düzeyleri ve yaşam boyu öğrenme eğilimleri (Denizli ili örneği)* (Yüksek lisans tezi). Pamukkale Üniversitesi.
- Kılıç, H. ve Tuncel, Z. (2014). İlköğretim branş öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik düzeyleri ve yaşam boyu öğrenme eğilimleri. *Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi*, 4(7), 25-37.
- Kurnaz, M. (2015). *İlk yetişkinlerde dini yönelim-mutluluk ilişkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi.
- Kuvvet, A. B. (2019). Okul müdürlerinin öğretim liderlikleri ile sınıf öğretmenlerinin örgütsel mutlulukları arasındaki ilişki (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi.
- Lama, D. ve Cudler, H.,C. (2008). *İş hayatında mutluluk sanatı*. (Çev. Meltem Tayga), Klan Yayınları.
- MEB (2009). *Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi*. <http://ecvet.ua.gov.tr/Uploads/f7699346-4182-4730-8282-a61938751493.pdf>
- Myers, D. G. and Diener, E. (1995). Who is happy?. *Psychological Science*, 6(1), 10-19.
- Nalkıran, T. (2019). *Sınıf öğretmenlerinin iş mutluluğunu etkileyen faktörlerin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Amasya Üniversitesi.
- Noodings, N. (2006). *Eğitim ve mutluluk*, (Çev. Zuhâl Bilgin). Kitap Yayınevi.
- Oral, B. ve Yazar, T. (2013). *International perspectives on new aspects of learning in teacher education*, IPALTE, Dicle Üniversitesi, Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi, Diyarbakır.
- Özçiftçi, M. (2014). *Sınıf öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile eğitim teknolojisi standartlarına yönelik özyeterliklerinin ilişkisi* (Yüksek lisans tezi). Amasya Üniversitesi.
- Özden, Y. (2005). *Öğrenme ve öğretme*. Pegem A Yayıncılık.
- Özgenel, M. ve Bozkurt, B. N. (2020). Okul mutluluğunu yordayan bir faktör: Öğretmenlerin politik becerileri. *Turkish Journal of Educational Studies*, 7(2), 130-149.
- Öztaş, İ. (2018). *Farklı kurumlarda çalışan memurların serbest zaman doyum ve mutluluk düzeylerinin belirlenmesi, (Kırıkkale ili örneği)* (Yüksek lisans tezi). Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi.

- Öztürk, N. (2005). İktisadi kalkınmada eğitimin rolü. *Sosyoekonomi*, 1, 27-44.
- Öztürk, B. (2020). *Ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin yaşam doyumları ile örgütsel mutlulukları arasındaki ilişki* (Yüksek lisans tezi). Pamukkale Üniversitesi.
- Pryce-Jones, J. (2010). *Happiness at work. Maximizing your psychological capital for success* Opener Institute for People and Performance, The Old Bakehouse 2 South Parade Oxford OX2 7JL UK.
- Rojas, M. (2007), heterogeneity in the relationship between income and happiness: a conceptual-referent-theory explanation, *Journal of Economic Psychology*, 28, 1-14.
- Russell, B. (1976). *Mutsuzluğun nedenleri, Mutluluk yolu*. İstanbul: Varlık yayınları.
- Sabates, R. and Hammond, C. (2008). *The impact of lifelong learning on happiness and well-being*. London: Centre for Research on the Wider Benefits of Learning.
- Sayılan, F. (2001). *Paradigma değişirken: küreselleşme ve yaşam boyu öğrenme*. Cevat Geray'a Armağan. Mülkiyeliler Birliği Yayını.
- Sezer, S. and Can, E. (2019). School happiness: A scale development and implementation study. *Eurasian Journal of Educational Research*, 19(79), 167-190.
- Şahin, M., Akbaşlı, K., and Yelken, (2010). Key competences for lifelong learning: The case of prospective teachers. *Educational Research and Review*, 5(10), 545-556.
- Tabachnick, B. G. and Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics*. Boston, Pearson.
- Tanatar, E. ve Alpaydın, Y. (2019). Öğretmenlerin iş değerleri ile yaşam boyu öğrenme eğilimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Turkish Studies*, 14(3), 1775-1790. <https://doi.org/10.29228/Turkish Studies>
- Terzi, Sare (2017). Öğretmenlerin iş doyumları ile mutluluk düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum*, 6(17), 475-487.
- Titmus, C., Buttedahl, P., Ironside, D. ve Lengrand, P. (1985). *Yetişkin eğitimi terimleri* (Çev. F. Oğuzkan). UNESCO Türkiye Milli Komisyonu Yayınları.
- Torun, B. (2020). *Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri ve iş doyum düzeylerinin incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi.
- Toulabi, Z., Raoufi, M., and Allahpourashraf, Y. (2013). The relationship between teachers' happiness and quality of working life. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 84, 691-695. <http://dx.doi.org/10.1016/j.sbspro.2013.06.628>
- Traş, Z., Öztemel, K. ve Koçak, M. (2019). Öğretmen adaylarının mutluluk düzeylerinin bazı öznel niteliklerine göre incelenmesi. *Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ereğli Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 47-56.
- Tunç, S. (2019). *İş doyumunun yaşam memnuniyetine etkisi: öğretmenler üzerine bir araştırma*, (Yüksek lisans tezi). Sabahattin Zaim Üniversitesi.
- Ulukan, M. (2020). Öğretmenlerin mutluluk ile psikolojik sağlamlık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 13 (73), 620-631.
- Uzunahmet, B. (2017). *Mutluluk ve eğitim ilişkisi*. <https://www.havadiskibris.com/mutluluk-egitim-iliskisi/>
- Yaman, F. ve Yazar, T. (2015); Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi (Diyarbakır ili örneği). *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(4), 1553-1566.
- Yazıcıoğlu, Y. ve Erdoğan, S. (2004). *SPSS Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Yılmaz, M.(2016). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(35), 253-262.
- Yüksekbilgili, Z. ve Akduman, G. (2016). Bireysel mutluluk ve işkoliklik ilişkisi, *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 31, 96-111.

Etik Beyan:

“Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri ile Mutluluk Düzeyleri Arasındaki İlişki” başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır ve Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu’ndan 26.11.2021 tarih ve 954 sayılı etik izin alınmıştır. Karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde Çağdaş Yönetim Bilimleri Dergisi Yayın Kurulu’nun hiçbir sorumluluğunun olmadığını, tüm sorumluluğun Sorumlu Yazara ait olduğunu ve bu çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğunu taahhüt ederim.